

Uniforme klauwscore

Verschillen tussen scores van locomotie maakt vergelijken lastig

De verschillende methoden die worden gebruikt om klauwen of kreupele koeien te beoordelen maakt vergelijken lastig. In opdracht van het lectoraat Welzijn van Dieren is het studenten van Van Hall Larenstein gelukt om verschillende scoretechnieken te uniformeren.

Tachtig procent van de melkkoeien die op een betonnen vloer worden gehouden heeft één of meerdere klauwproblemen. Koeien met klauwproblemen bewegen minder gemakkelijk en kunnen zich in ligboxenstallen minder goed handhaven. Dit kost melkproductie en daarmee geld, maar klauwproblemen tasten ook het welzijn van koeien aan. Om klauwproblemen te analyseren om ze vervolgens doeltreffend te behandelen, worden verschillende beoordelingsmethoden gebruikt. De bekendste methoden zijn locomotiescore, pootscore en klauwscore. Gebruik van verschillende methoden via verschillende beoordelaars zorgt voor uitslagen die slecht met elkaar te vergelijken zijn.

Variatie in benaming

Voor het beoordelen van de gang van de koe en klauwaandoeningen bij melkkoeien bestaat momenteel geen algemeen geaccepteerde methode. De variatie in scores tussen deskundigen is groot en aan dezelfde beelden van lopende koeien worden sterk uiteenlopende scores toegekend. Ook bestaat er zowel in de literatuur als in de praktijk veel variatie in de definitie van klauwaandoeningen.

Samen met vertegenwoordigers van de WUR, GD, ASG, Agrifirm, faculteit Diergeneeskunde in Utrecht, PTC+ en NRS is gekeken naar de huidige situatie. Foto's en bewegende beelden van koeien vormden het uitgangsmateriaal tijdens een uitgebreide workshop. Over de ernst van een aandoening waren de deskundigen het snel eens. Meer verdeeldheid bleek er in de benaming en de gradatie van de klauwaandoening, maar uiteindelijk werd er wel overeenstemming bereikt. Zo zal vanaf heden de locomotie, de beweging van koeien, alleen worden beoordeeld vanaf de zijkant. Locomotie werd tot nu toe zowel van opzij als van achter de koe beoordeeld, waardoor er veel variatie ontstond in het scoren.

Bij het scoren vanaf de zijkant van de koe wordt gelet op de houding van de kop en de rug, op de paslengte en op de onregelmatigheid hierin. De locomotiescore wordt volgens het nieuwe systeem beoordeeld in de gradaties 1 t/m 5. De gradatie 1 betekent geen afwijkende gang en een 5 staat voor een zeer afwijkende gang. Primaire aandoeningen zoals bevangenheid, mortellaro en stinkpoot worden in drie klassen gescoord. Voor bevangenheid en stinkpoot gelden gradaties 1, 2 en 3 en bij mortellaro wordt gescoord in M1, M2 M4. Voor tussen-

Annebeth van der Kuur

Maartje Vriend

klauwonsteking, zoolzweer, wittelijndefect, tyloom en dubbele zool gelden de gradaties 'aanwezig' of 'niet aanwezig'.

Nieuwe scorekaarten

De nieuwe scoringsmethoden zijn vervolgens bij deskundigen getoetst. Al snel bleek dat er veel eenduidiger werd gescoord. De methodieken die in dit onderzoek in overleg tussen Nederlandse deskundigen tot stand zijn gekomen, kunnen bijdragen aan een beter zicht op de kwaliteit van het bewegingsapparaat van melkkoeien. Hierdoor kunnen problemen eerder worden onderkend en aangepakt. In een vervolgonderzoek zal beeldmateriaal worden ontwikkeld in de vorm van een klauwscorekaart en locomotiefilmpjes. Daarmee kunnen veehouders, klauwbekappers, dierenartsen en onderzoekers getraind worden in het beoordelen van bewegingsproblematiek bij melkkoeien.

Ing. A. van der Kuur,
oud-studente Van Hall Instituut
Ing. M. Vriend,
oud-studente Van Hall Instituut

